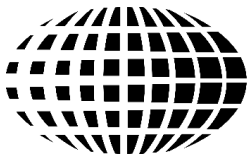

Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem

Komponent 2 Warunki życia w miastach w kontekście dostępności wybranych usług publicznych

Instytut Geografii
i Przestrzennego
Zagospodarowania
Polska Akademia Nauk

Koordynacja: Tomasz Komornicki, Piotr Rosik
Zespół: Rafał Wiśniewski, Sławomir Goliszek, Patryk Duma

II Seminarium

Łódź, 25-26 marca 2019 r.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Atrakcyjność miast dla mieszkańców, a także dla inwestorów, przedsiębiorców i turystów jest determinowana wieloma czynnikami taki jak np. środowisko przyrodnicze, infrastruktura mieszkaniowa, zamożność mieszkańców, bezpieczeństwo, dostępność do usług publicznych.
- Czynniki te wpływają na faktyczną hierarchizację ośrodków miejskich w poszczególnych analizowanych województwach.
- Z punktu widzenia zaspokajania potrzeb poszczególnych jednostek ludzkich, dostępność zależy zatem od dostępności czasowo-przestrzennej, jak też od dostępności społecznej i ekonomicznej, związanej m.in. z zajmowanym miejscem w hierarchii społecznej, dochodami, posiadaniem środka transportu itp.

Głównym celem opracowania jest:

- identyfikacja oraz wielokryterialna ocena warunków i poziomu życia w miastach, szczególnie w kontekście szeroko rozumianej dostępności;
- hierarchizacja ośrodków miejskich pod względem lokalizacji usług różnego rzędu.

Komponent 2. obejmie ocenę poziomu i warunków życia w miastach przez pryzmat wybranych czynników, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności usług publicznych o charakterze społecznym oraz funkcjonowania instytucji publicznych.

Analiza obejmie **10 obszarów badawczych** w dwóch grupach tematycznych

I. Wybrane czynniki warunków życia

1. Środowisko przyrodnicze (w tym: tereny zieleni urządzonej i obszary przyrodnicze objęte ochroną, ocena walorów naturalnych miast)
2. Infrastruktura mieszkaniowa (warunki mieszkaniowe)
3. Zamożność mieszkańców (źródła i poziom dochodów mieszkańców, skala ubóstwa)
4. Bezpieczeństwo (poziom przestępczości, bezpieczeństwo na drogach)

II. Dostępność usług publicznych

5. Infrastruktura sieciowa (wodociągi i kanalizacja, zaopatrzenie w gaz i ciepło, zasięg i dostępność sieci internetowej)
6. Ochrona zdrowia
7. Pomoc i integracja społeczna
8. Edukacja oraz zorganizowana opieka nad dziećmi do lat 3
9. Kultura i sztuka, sport i rekreacja
10. Administracja wszystkich szczebli, z uwzględnieniem zasięgu obsługi przez daną instytucję

Pytania badawcze

1. Jak jest zróżnicowanie poziomu i warunków życia?
2. Jak zmieniały się poziom i warunki życia w latach 2007-2018 (2017)?
3. Jaki jest stan i dostępność usług publicznych oferowanych w miastach badanych regionów?
4. Jakie są wskazane i możliwe do realizacji działania w zakresie podnoszenia poziomu i warunków życia w miastach oraz poprawy dostępności usług publicznych?
5. Na ile pozycja miast w województwie (z uwagi na rangę administracyjną i liczbę ludności) odpowiada ich pozycji hierarchicznej z uwagi na wyposażenie w usługi podstawowe?
6. Na ile poziom dostępności poszczególnych usług (zwłaszcza ponadlokalnych) uwarunkowany jest ich fizycznym świadczeniem w określonych miastach, a na ile możliwościami sprawnego dotarcia do miejsca ich świadczenia w innych regionach?
7. Jak powyższe zagadnienia powinny być interpretowane wobec stanu i dynamiki struktury społeczno-gospodarczej, w tym trendów demograficznych (zdiagnozowanych w komponencie 1)?

Hierarchizacja ośrodków miejskich / Syntetyczna miara oceny warunków życia w kontekście dostępności do usług publicznych

Założenia bazowe:

1. W ocenie syntetycznej oraz w hierarchizacji zastosowane zostaną tylko te miary (a zarazem zmienne), które mają charakter ogólnodostępny (są dostępne w BDL lub innych bazach dla całego kraju, tj. przynajmniej dla zbioru wszystkich miast w Polsce).
2. Syntetyzacja i hierarchizacja wykonane będą (w sensie statystycznym) każdorazowo w odniesieniu do sytuacji w regionie oraz w odniesieniu do całego kraju.
3. Syntetyzacja i hierarchizacja będzie dotyczyć odrębnie wyposażenia w usługi (miary podstawowe z obszarów badawczych 6-10) oraz jakości i warunków życia (miary z obszarów badawczych 1-5 oraz miary dostępności transportowej usług z wybranych obszarów 6-10).
4. Syntetyzacja i hierarchizacja w zakresie wyposażenia dotyczyć będzie zbioru miast (odpowiednio w województwie i w całym kraju), zaś w zakresie jakości i warunków życia zostanie ona wykonana z uwzględnieniem wszystkich jednostek terytorialnych szczebla podstawowego (gmin).
5. Punktem odniesienia dla syntetyzacji i hierarchizacji jest przyjęty na wstępie podział na kategorie ośrodków: miasta regionalne; miasta subregionalne (spełniające jedno z możliwych kryteriów – dawna siedziba województwa, prawa powiatu, liczba ludności ponad 50 tys. mieszkańców); miasta powiatowe (w podziale na te znajdujące się w aglomeracji i poza nią); miasta pozostałe.

Zasięg przestrzenny badania obejmuje całe województwo, z uwzględnieniem średnich dla całego kraju. Za analizami dla całego kraju przemawia kwestia wykorzystania wskaźników dostępności przestrzennej i lokalizacji wyspecjalizowanych usług wyższego rzędu, które często nie nawiązują do granic władztwa terytorialnego. Szczególny nacisk zostanie położony na analizę wszystkich miast w regionie w podziale na typy, każdorazowo odnosząc sytuację do średniej w danym typie miast dla całego kraju.

Zakres czasowy obejmuje przede wszystkim okres 2007-2018, gdzie 2007 r. - początek pierwszego pełnego okresu programowania w ramach funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej, a 2018 – dostępność najnowszych danych statystycznych GUS (w przypadku braku dostępu do danych Wykonawca będzie odnosił się do roku 2017). Analiza dynamiczna dotyczy tych zmiennych, które są dostępne w dłuższych szeregach czasowych.

1. Metody gromadzenia danych

- oficjalne dane statystyczne GUS (np. Bank Danych Lokalnych),
- inne oficjalne dane statystyczne instytucji publicznych (np. dane z poszczególnych Ministerstw),
- zestawienia adresowe pozyskane z różnych źródeł,
- oficjalne serwisy internetowe instytucji i jednostek administracyjnych,
- raporty i opracowania instytucji działających w obszarze tematycznym komponentu 2.

2. Metody analizy pozyskanych danych

Metody przetwarzania ilościowego opierające się na analizie statystycznej danych dla całego zbioru miast, jak i metody jakościowe, bazujące m.in. na eksperckiej ocenie badanej problematyki.

3. Metody ich prezentacji

Ocena hierarchii ośrodków miejskich na podstawie wyposażenia w infrastrukturę usług publicznych o charakterze społecznym

Dla wybranych kategorii usług (obszarów badawczych) wykonana zostanie równoległe (jako podstawa do hierarchizacji) typologia ośrodków pod względem wyposażenia oraz dostępności do usług. Pierwsza pokaże poziom koncentracji usług w konkretnym ośrodku. Druga weźmie pod uwagę także dostępność do określonych placówek, uwzględniając również miejsca świadczenia usług położone poza jednostką.

Typologia wyposażenia będzie typologią roli, jaką pełnią miasta na szeroko rozumianym rynku usług społecznych. Typologia dostępności będzie stanowiła uzupełnienie opracowanych miar warunków życia.

Syntetyczna miara oceny warunków życia w kontekście dostępności usług publicznych

Wstępnie proponuje się wygenerowanie następujących miar syntetycznych (w oparciu o wskaźnik Perkala):

1. Miara syntetyczna warunków życia w zakresie określonego obszaru badawczego (1-4) - w oparciu o zmienne z tego obszaru.
2. Miara syntetyczna wyposażenia w usługi w zakresie określonego obszaru badawczego (5-10) - w oparciu o zmienne z tego obszaru.
3. Miara syntetyczna dostępności usług w zakresie określonego obszaru badawczego (5-10) - w oparciu o wybrane zmienne alternatywne z tego obszaru.
4. Miara syntetyczna zbiorcza warunków życia w kontekście usług publicznych dla wcześniej wygenerowanych miar syntetycznych z wszystkich obszarów badawczych (1-10; dla obszarów 1-4 miary warunków życia, dla obszarów 5-10 miary dostępności usług na podstawie miar alternatywnych).
5. Miara syntetyczna zbiorcza wyposażenia w usługi dla wcześniej wygenerowanych miar syntetycznych (5-10) - w oparciu o zmienne podstawowe z tego obszaru.

Badanie dostępności usług publicznych

W przypadku dostępności do usług planuje się dodatkową analizę z wykorzystaniem podstawowych oraz zaawansowanych metod badania dostępności przestrzennej.

Zostaną wykorzystane następujące metody:

- Czas dojazdu do najbliższej placówki.
- Czas dojazdu do trzech najbliższych placówek.
- Czas dojazdu do właściwej placówki.
- Dostępność skumulowana (izochronowa) - odsetek ludności ogółem w zasięgu danej izochrony dojazdu.
- Dostępność potencjałowa.

Powiązanie metod badania dostępności z wybranymi usługami

	Metoda badawcza	Usługi
1 lub 3	Czas dojazdu do najbliższej placówki lub czas dojazdu do 3 najbliższych placówek	<ul style="list-style-type: none">▪ administracja publiczna / ubezpieczenia społeczne / administracja skarbowa▪ żłobki i kluby dziecięce▪ przedszkola▪ szkoły podstawowe▪ licea ogólnokształcące / technika / szkoły branżowe▪ kina / teatry repertuarowe / opery▪ specjalistyczna opieka medyczna / szpitale specjalistyczne / szpitale kliniczne
2	Czas dojazdu do właściwej placówki	<ul style="list-style-type: none">▪ administracja publiczna
4	Dostępność skumulowana - odsetek ludności ogółem w zasięgu danej izochrony	<ul style="list-style-type: none">▪ żłobki i kluby dziecięce▪ gabinety / przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej
5	Dostępność potencjałowa	<ul style="list-style-type: none">▪ gabinety / przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej▪ teatry repertuarowe

Metody określania poziomu życia oraz ich dynamiki

Warunki życia określone zostaną dla miast województwa za pomocą interpretacji dynamiki podstawowych miar opisujących sytuację wyjściową (bazową) dla 2007 r. z wykorzystaniem wskaźnika syntetycznego na bazie metody standaryzowanych tj. **wskaźnika Perkala** (Z-scores).

Zastosowane metody składają się z kilku etapów. Pierwszy obejmuje zebranie zestawu wskaźników opisujących poziom życia i dostępność usług publicznych w miastach województwa. Na etapie drugim, zostaną wyselekcjonowane te cechy, które najlepiej spełniają wymóg trafności merytorycznej i istotności statystycznej. Będą one przedmiotem interpretacji i składnikiem ww. matrycy znaków i syntetycznego wskaźnika poziomu rozwoju.

Koncepcja wniosków i rekomendacji

Diagnoza funkcjonowania instytucji publicznych w województwie, podbudowana badaniami poziomu i warunków życia oraz stanu, jakości i dostępności usług publicznych, prowadzi do sformułowania **wniosków i rekomendacji dla władz publicznych szczebla lokalnego i regionalnego**. Będą one obejmowały m.in.:

- **identyfikację roli miast w hierarchicznej strukturze ośrodków usług publicznych.** Zarządzanie terytorium województwa obejmować musi system usług gwarantujący realizację zadań publicznych, ustalonych w porządku prawnym państwa. Podstawową rolę pełnią przy tym usługi publiczne, które stanowią jedną z głównych determinant standardu życia w miastach i w konsekwencji w regionie i kraju;
- **politykę regionalną w zakresie podnoszenia poziomu życia w miastach.** Przedstawione w badaniach komponentu 2. oceny warunków życia, systemu usług publicznych oraz jego spójności z zadaniami władz i administracji publicznej, pozwolą na wskazanie tych elementów polityki regionalnej, które powinny zostać uwzględnione w opracowywanych strategiach, planach i programach;
- **równoległa ocena syntetyczna wyposażenia w usługi oraz dostępności do usług** (jako elementu warunków życia mieszkańców) pozwoli na sformułowanie wniosków w zakresie komplementarności polityki społecznej, polityk sektorowych oraz rozwoju infrastruktury (polityka transportowa). Umożliwi tym samym przestrzenną identyfikację obszarów, gdzie celowa jest lokalizacja nowych placówek usługowych oraz takich, gdzie priorytetem powinno być raczej usprawnienie systemu transportowego (dojazdu do tych placówek) za pomocą rozwoju infrastruktury oraz lepszej organizacji transportu publicznego.

1. Środowisko przyrodnicze

Wynikiem badań będzie identyfikacja - na podstawie wskaźników jakości powietrza, wód i ziemi - tych miast i obszarów, które wymagają specjalnych interwencji ze względu na przekroczenia dopuszczalnych norm i parametrów. Ocena walorów naturalnych i przyrodniczych miast zostanie wykonana za pomocą wskaźnika syntetycznego ważonego istotnością poszczególnych zmiennych, obliczonego z wykorzystaniem zmiennych pozyskanych z Banku Danych Lokalnych oraz dostępnych baz danych (np. Corine Land Cover).

Wskaźnik	Opis szczegółowy	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Dostępność terenów zieleni I	powierzchnia terenów zieleni na 1 mieszkańca	BDL GUS, 2017	
Dostępność terenów zieleni II	powierzchnia terenów zieleni o powierzchni >5 ha na 1 mieszkańca w buforze odległości (np. 3 km)	<u>Corine Land Cover</u> , 2016	wskaźnik opracowany i testowany w ramach projektu „Wskaźniki zagospodarowania i ładu przestrzennego w gminach” dla Ministerstwa Infrastruktury (2012) (Śleszyński 2013)
Obszary prawnie chronione	udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w mieście i ew. w jednostkach sąsiadujących, ew. w przeliczeniu na 1 mieszkańca	BDL GUS, 2017	wskaźnik ważony jakością i ważnością różnych form ochrony obszarowej przyrody wg bonitacji M. <u>Degórskiego</u> (szczegóły metodyczne: Śleszyński i in. 2017)
Wartość estetyczna krajobrazu	wskaźnik oceny atrakcyjności wizualnej krajobrazu	Kondracki 1993 lub Śleszyński 2006	wskaźnik dla mniejszych miast obliczony według lokalizacji w <u>mezoregionie</u> fizycznogeograficznym
Zanieczyszczenie środowiska	ważony wskaźnik zanieczyszczeń pyłowych, ścieków i in.	<u>Kistowski</u> 2012	szczegółowa metodyka w „Atlasie Zoologicznym Polski”
Jakość powietrza atmosferycznego	stężenie pyłów zawieszonych	GIOŚ, Państwowy Monitoring Środowiska	wskaźnik istnieje dla wybranych miast w związku z rozmieszczeniem stacji pomiarowych

Wskaźnik syntetyczny – bonitacyjny
wskaźnik nasycenia obszarami chronionymi (Degórski 2015).

$$\sum (Pa*4 + Pb*3 + Pc*2 + Pd)*Pg-1$$

- a - obszary Natura 2000 (dyrektywa siedliskowa) – waga 4
 - b - park narodowy, rezerwat przyrody, rezerваты biosfery – waga 3
 - c - obszary Natura 2000 (dyrektywa ptasia), parki krajobrazowe, korytarze ekologiczne – waga 2
 - d - obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – waga 1
- P – powierzchnia formy ochrony prawnej
Pg – powierzchnia całkowita gminy

2. Warunki mieszkaniowe

Analiz stanu zasobów mieszkaniowych analizowanego województwa w relacji do ośrodków miejskich w całej Polsce. Badanie będzie się koncentrowało wokół liczby mieszkań, dynamiki jej przyrostu oraz jakości substancji mieszkaniowej. Wynikiem badań będzie ocena wyposażenia mieszkań w instalacje techniczne, determinująca standard życia w miastach.

Wskaźnik	Opis szczegółowy	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Powierzchnia użytkowa mieszkań	powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	BDL GUS, 2017	
Wyposażenie w instalacje techniczne	procent mieszkań wyposażonych w wodociąg, centralne ogrzewanie i in.	BDL GUS, 2017	
Zmiana powierzchni użytkowej mieszkań	PUM na 1 mieszkańca w latach 2007-2017	BDL GUS, 2007-2017	
Niedobór statystyczny mieszkań I	liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie	BDL GUS, 2017	wskaźnik zastępczy wobec braku danych o liczbie gospodarstw domowych; wskaźnik o charakterze <u>destymulacyjny</u>
Niedobór statystyczny mieszkań II	liczba osób przypadająca na 1 izbę	BDL GUS, 2017	wskaźnik zastępczy wobec braku danych o liczbie gospodarstw domowych; wskaźnik o charakterze <u>destymulacyjny</u>

Wskaźnik syntetyczny w zakresie infrastruktury mieszkaniowej będzie się opierał na dwóch zmiennych głównych obrazujących liczbę mieszkań (zasoby względem liczby ludności) oraz ich jakość (miara syntetyczna bazująca na wyposażeniu). Wykonana zostanie typologia miast oparta na zależności obu zmiennych głównych: a) rynek mieszkaniowy nasycony lub bliski nasyceniu i wysoka jakość substancji mieszkaniowej; b) rynek mieszkaniowy nasycony lub bliski nasyceniu i niska jakość substancji mieszkaniowej; c) rynek mieszkaniowy nienasycony i wysoka jakość substancji mieszkaniowej; d) rynek mieszkaniowy nienasycony i niska jakość substancji mieszkaniowej

3. Zamożność mieszkańców

Wynikiem badania będzie określenie poziomu zasobności mieszkańców w kontekście źródeł i poziomu dochodu mieszkańców oraz skali ubóstwa, które to czynniki determinują perspektywy rozwoju usług, a także sytuacji gospodarczej regionu.

Wskaźnik	Opis szczegółowy	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Wynagrodzenie	przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł na osobę)	BDL GUS, 2017	dane tylko dla miast na prawach powiatu, w pozostałych przypadkach można zastosować miarę dla całego powiatu; dane obejmują tylko około 50% pracujących
Bezrobocie rejestrowane	udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo	BDL GUS, 2017	
Ubóstwo społeczne I	udział rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	BDL GUS, 2017	
Ubóstwo społeczne II	udział gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	BDL GUS, 2017	
Dochody z pracy	dochody budżetu gmin z podatku PIT	BDL GUS, 2017	dochody nie dotyczą sektora rolniczego, co w przypadku większości miast nie ma większego znaczenia

Miara syntetyczna w tym obszarze będzie się opierała na dwóch zmiennych głównych obrazujących poziom ubóstwa (wybrany po dokonaniu analizy statystycznej miernik związany z uzyskiwaniem pomocy społecznej, lub wskaźnik syntetyczny z tych zmiennych) oraz poziom dochodów osób pracujących (wynagrodzenia względnie dochody budżetów z PIT).

4. Bezpieczeństwo

Wynikiem badania będzie określenie poziomu przestępczości oraz bezpieczeństwa na drogach. Głównym źródłem danych będzie Komenda Główna Policji.

Wskaźnik	Opis szczegółowy	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Poziom przestępczości	przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (wskaźnik ważony powagą przestępstwa)	Komenda Główna Policji, 2018	
Bezpieczeństwo drogowe	wypadki drogowe i kolizje (wskaźnik ważony powagą wypadku/kolizji)	Komenda Główna Policji, 2018	

Miara syntetyczna w tym obszarze będzie się opierać na obu powyższych zmiennych. Oprócz statystycznej analizy ilościowej badanie będzie oparte na analizie dostępnych dokumentów i publikowanych opracowań obejmujących studiowane zagadnienia a obejmujących swoim zakresem warunki życia w miastach analizowanych województw.

5. Infrastruktura sieciowa

Wynikiem badania będzie określenie dostępności, stanu i sprawności (efektywności) infrastruktury technicznej, określonej na podstawie zmiennych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych.

Wskaźnik	Opis szczegółowy	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Dostępność do sieci (kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej)	Udział mieszkańców korzystających z sieci	BDL GUS, 2017	
Niedopasowanie sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	Różnica w długości sieci	BDL GUS, 2017	wskaźnik ma też znaczenie z punktu widzenia ochrony środowiska
Sprawność (efektywność) sieci	Długość sieci kanalizacyjnej i/lub wodociągowej na mieszkańca (przyłączonego do sieci)	BDL GUS, 2017	im wyższy wskaźnik, tym oznacza gorszą sprawność (wyższe koszty jednostkowe)
Dostępność sieci internetowej	Udział ludności korzystającej z Internetu	Urząd Komunikacji Elektronicznej lub GUS	dane dostępne na poziomie województw, zostanie podjęta próba pozyskania danych z UKE lub GUS

6. Ochrona zdrowia

Wynikiem badania będzie określenie poziomu ochrony zdrowia. Zakłada się głównie wykorzystanie wskaźników w przeliczeniu liczby obiektów na 1000 mieszkańców (lub liczby mieszkańców przypadających na 1 obiekt), względnie w stosunku do odpowiedniej populacji (np. ludność w wieku poprodukcyjnym).

Wskaźnik	Źródło danych, aktualność	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
przychodnie lekarskie	BDL GUS 2017	
gabinety podstawowej opieki zdrowotnej	NFZ 2015	
zakłady opieki paliatywno-hospicyjnej/odział szpitalny medycyny paliatywnej/hospicjum	Ministerstwo Zdrowia 2015	
zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze/opiekuńczo-lecznicze	Ministerstwo Zdrowia 2015	
przychodnie specjalistyczne	NFZ 2015	
szpitale specjalistyczne I,II i III stopnia	Ministerstwo Zdrowia 2015	dostępne dane adresowe; agregacja do układu gminnego

W przypadku ochrony zdrowia źródłem danych, obok Banku Danych Lokalnych będzie również Narodowy Fundusz Zdrowia oraz Ministerstwo Zdrowia. Należy jednak zaznaczyć, że wiele danych jest dostępnych jedynie w układzie NUTS 2 (poziom regionalny), co nie jest wystarczające dla celów analizy. **Z tego względu planuje się wykonanie dodatkowych analiz dostępności w oparciu o dane teleadresowe.**

6. Ochrona zdrowia cd.

Możliwości dodatkowych analiz dostępności

Cecha	Możliwości dodatkowych analiz dostępności
Gabinety podstawowej opieki zdrowotnej	możliwość obliczenia dostępności potencjałowej, skumulowanej, czasu dojazdu do najbliższej przychodni (dane punktowe POZ wg NFZ (według umów zawartych na 2015 r.; dane adresowe)
Przychodnie specjalistyczne	możliwa analiza statyczna dostępności do przychodni specjalistycznych; dane NFZ (wg umów zawartych na 2015 r.); dane adresowe
Szpitala specjalistyczne I, II i III stopnia	1. możliwa analiza dostępności (statyczna), np. czas dojazdu do najbliższego szpitala (łącznie, bez rozróżniania na szpitale specjalistyczne I, II i III stopnia oraz kliniczne) 2. możliwa analiza dostępności do specjalistycznych usług medycznych tzw. koszyka usług (9 wybranych kategorii) - liczba kategorii usług dostępna w izochronie 30-minutowej
Szpitala kliniczne	możliwa analiza dostępności (statyczna), np. czas dojazdu do najbliższego szpitala (łącznie, bez rozróżniania na szpitale specjalistyczne I, II i III stopnia oraz kliniczne)

Miara syntetyczna w tym obszarze badawczym będzie się opierać na miernikach podstawowych, tak aby możliwa była jej ewentualna późniejsza łatwa aktualizacja.

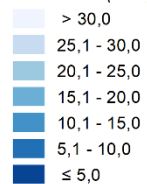
6. Ochrona zdrowia cd. (przykłady analiz)

Czas dojazdu do najbliższego szpitala

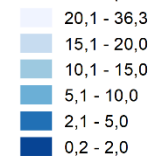
czas dojazdu (min.)

travel time (min.)

czas dojazdu (min.)

travel time (min.)

Czas dojazdu do najbliższej przychodni

7. Pomoc i integracja społeczna

W przypadku tego obszaru badawczego występuje ryzyko związane z pozyskaniem danych (wyróżnienia).

Usługa	Źródło danych	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Środowiskowe domy samopomocy	BDL GUS 2017	
Dzienne domy pobytu	BDL GUS 2017	
Domy pomocy społecznej	BDL GUS 2017	
Świetlice środowiskowe	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	zostanie podjęta próba uzyskania danych z <u>MRPiPS</u> ; jednak jest niewielka szansa na uzyskanie danych w takim terminie, aby można byłoby wykorzystać je w projekcie
Punkty konsultacyjne przy MOPS/GOPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	jw.
Centra/ośrodki interwencji kryzysowej	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	jw.
Punkty doradztwa obywatelskiego	Ministerstwo Sprawiedliwości 2018	dostępne dane adresowe; konieczna agregacja do układu gminnego
Kluby/centra integracji społecznej, domy sąsiedzkie	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	zostanie podjęta próba uzyskania danych z <u>MRPiPS</u> ; jednak jest niewielka szansa na uzyskanie danych w takim terminie, aby można byłoby wykorzystać je w projekcie
Uniwersytety Trzeciego Wieku	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszenia Uniwersytetów Trzeciego Wieku 2018	dostępne dane adresowe; konieczna agregacja do układu gminnego (łącznie ponad 250 placówek)
Warsztaty terapii zajęciowej	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	zostanie podjęta próba uzyskania danych z <u>MRPiPS</u> ; jednak jest niewielka szansa na uzyskanie danych w takim terminie, aby można byłoby wykorzystać je w projekcie
Zakłady aktywności zawodowej	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	jw.
Regionalne placówki terapeutyczne/opiekuńczo-wychowawcze	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2018	jw.
Ośrodki adopcyjne	źródła internetowe 2018	dostępne dane adresowe; konieczna agregacja do układu gminnego

8. Edukacja i zorganizowana opieka nad dziećmi do lat 3

Wynikiem badania będzie określenie poziomu usług edukacyjnych oraz zorganizowanej opieki nad dziećmi do lat 3. Źródłem danych będzie głównie Bank Danych Lokalnych, ale również Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz POL-on. W przypadku filii szkół wyższych istnieje ryzyko pozyskania danych związane z brakiem jednolitej bazy danych i rozproszeniem danych.

Usługa	Źródło danych	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Kluby dziecięce, żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne, zespoły wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, technika, ZSZ, branżowe szkoły I stopnia, szkoły policealne dla młodzieży i dorosłych, szkoły artystyczne I i II stopnia, szkoły specjalne	BDL GUS 2018	
Państwowe wyższe szkoły zawodowe	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	dostępne dane adresowe
Szkoły wyższe	POL-on	dostępne dane adresowe
Filie szkół wyższych	<u>POLon</u> /Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	brak jednolitej bazy danych; dane rozproszone; konieczne inwentaryzacja
Jednostki badawczo rozwojowe	POL-on	dostępne dane adresowe

8. Edukacja i zorganizowana opieka nad dziećmi do lat 3 cd.

W przypadku edukacji planuje się wykonanie dodatkowych analiz dostępności w oparciu o dane teleadresowe.

Zmienna	Możliwości dodatkowych analiz dostępności
Kluby dziecięce	możliwość analiz dostępności (statycznie) - żłobki i kluby dziecięce razem 1. czas dojazdu do najbliższej placówki 2. dostępność skumulowana 3. odsetek ludności ogółem w zasięgu danej izochrony Dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, rejestr z 20.02.2015 r.
Żłobki	jw.
Przedszkola, punkty przedszkolne, zespoły wychowania przedszkolnego	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do 3 najbliższych placówek (dane MEN za rok szkolny 2013/2014); placówki w podziale na publiczne i niepubliczne
Szkoły podstawowe	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do 3 najbliższych placówek (dane MEN za rok szkolny 2013/2014)
Licea ogólnokształcące	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do 3 najbliższych placówek (dane MEN za rok szkolny 2013/2014)
Technika	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do 3 najbliższych placówek (dane MEN za rok szkolny 2013/2014)
Zasadnicze szkoły zawodowe	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do 3 najbliższych placówek (dane MEN za rok szkolny 2013/2014)

9. Usługi czasu wolnego

Wynikiem badania będzie określenie poziomu usług związanych z kulturą, sztuką, sportem i rekreacją w miastach analizowanych województw.

Usługa	Źródło danych	Uwagi, w tym ryzyko w pozyskaniu danych
Świetlice, kluby; domy kultury; publiczne biblioteki/punkty biblioteczne; kina; muzea/skanseny; opery; filharmonie; teatry repertuarowe; centra wystawienniczokongresowe; centra wystawienniczokongresowe;	BDL GUS 2017	
Sale wielofunkcyjne i warsztatowe	Źródła internetowe	dane adresowe; konieczna agregacja do układu gminnego; mogą wystąpić duże trudności w stworzeniu odpowiedniej bazy danych; ponadto występują trudności definicyjne
<u>Mediateki</u> ; sale koncertowe; powierzchnie wystawnicze; powierzchnie konferencyjne i warsztatowe	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, źródła internetowe	brak jednolitej bazy danych; mogą wystąpić duże trudności w stworzeniu odpowiedniej bazy danych (dane bardzo rozproszone)
Biblioteki specjalistyczne	POL-on 2017	dostępny wykaz bibliotek naukowych; konieczna agregacja do układu gminnego
Pełnowymiarowe sale gimnastyczne (szkolne i pozaszkolne)	Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2014	stan na 2014 r.
Stadiony z urządzeniami lekkoatletycznymi	Rejestr PZLA	
Pełnowymiarowe pływalnie kryte	Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2015	stan na 2015 r.
Hale widowiskowo sportowe o widowni poniżej i powyżej 1000 osób	Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2015	
Hale widowiskowo-sportowe o widowni powyżej 5 tys. ...	Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2015	stan na 2015 r.
Stadiony specjalistyczne ...	Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2018	problemy definicyjne/klasyfikacyjne związane z brakiem jednolitej terminologii i w konsekwencji trudnościami grupowania obiektów; ocena ekspercka na podstawie np. wielkości stadionu
Stadion piłkarski spełniający najwyższe kryteria wg klasyfikacji UEFA	UEFA, portal stadiony.net 2018	
Ćwiczące kobiety; ćwiczący mężczyźni; grupy artystyczne; widzowie widowisk w stałych salach teatralnych; liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych; zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców; uczestnicy imprez	BDL GUS 2018	

9. Usługi czasu wolnego

W przypadku niektórych usług czasu wolnego planuje się wykonanie dodatkowych analiz dostępności w oparciu o dane teleadresowe.

Zmienna	Możliwości dodatkowych analiz dostępności
Kina	1. możliwość analiz dostępności (statycznie) 2. czas dojazdu do najbliższej placówki (dane Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, 2016)
Opery	1. możliwość analiz dostępności (statycznie) 2. czas dojazdu do najbliższej placówki (dane Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, 2016); analiza wszystkich placówek teatralnych łącznie
Teatry repertuarowe	1. możliwość analiz dostępności (statycznie) 2. czas dojazdu do najbliższej placówki (dane Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, 2016); analiza wszystkich placówek teatralnych łącznie

10. Administracja publiczna wszystkich szczebli

Wynikiem analizy będzie badanie dostępności kluczowych usług administracji. Źródłem danych będzie baza teleadresowa w postaci bazy danych punktowych będą w posiadaniu IGiPZ PAN (stan na 2015 r.). Ponadto zakłada się wspomaganie analogicznymi analizy danymi zawartymi w Banku Danych Lokalnych (poziom gminny).

Usługa	Źródło danych	Możliwości dodatkowych analiz dostępności
Administracja publiczna (urzędy gminne, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie) – oddzielnie dla każdego rodzaju jednostek administracji	baza danych punktowych w posiadaniu IGiPZ PAN (stan na 2015 r.)	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do najbliższej placówki 2. czas dojazdu do właściwej placówki
Ubezpieczenia społeczne (KRUS, ZUS, zarówno oddziały regionalne jak i placówki terenowe) – oddzielnie dla każdego rodzaju jednostek administracji	baza danych punktowych w posiadaniu IGiPZ PAN (stan na 2015 r.)	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do najbliższej placówki 2. czas dojazdu do właściwej placówki
Administracja skarbowa (izby i urzędy skarbowe) – oddzielnie dla każdego rodzaju jednostek administracji	baza danych punktowych w posiadaniu IGiPZ PAN (stan na 2015 r.)	możliwość analiz dostępności (statycznie) 1. czas dojazdu do najbliższej placówki 2. czas dojazdu do właściwej placówki

1. Akceptacja proponowanego zakresu czasowego badania: 2007-2018(2017)

2007: początek pierwszego pełnego okresu programowania w ramach funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej,

2018 – dostępność najnowszych danych statystycznych GUS (w przypadku braku dostępu do danych Wykonawca będzie odnosił się do roku 2017).

2. Akceptacja proponowanej typologii miast

3. Potencjalne działania uzupełniające w przypadku braku danych statystycznych (luki w ogólnodostępnych bazach danych), np. place zabaw (problem poprawności metodycznej i nakłady pracy w stosunku do oczekiwanych efektów).

Dziękuję za uwagę!

t.komorn@twarda.pan.pl

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

